

FOTO: ARCHIV

Miloslav Vostrý byl do funkce předsedy představenstva SOVAK ČR zvolen letos 12. června. Nahradil tak odstoupivšího předsedu Františka Baráka, ředitele společnosti Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s., který tuto funkci zastával od roku 2007 a zůstává dále členem představenstva. Miloslav Vostrý je členem představenstva společnosti VODÁRNA PLZEŇ a. s., v oboru veřejných vodovodů a kanalizací působí déle než čtyřicet let a patří v něm k nejzkušenějším odborníkům

i na Želivce. Obávám se, že toto je však jen ona pověstná špička ledovce a v nejbližších letech se naplno ukáže, že používání pesticidů přinese českému vodárenství dodatečné náklady v miliardách korun.

Druhou oblastí je a bude nakládání s čistírenskými kaly, protože se v nedávné době výrazně zpřísnily požadavky na jejich kvalitu. Jako progresivní se jeví v současné době minimálně využívané termické zpracování čistírenských kalů.

Obě tyto oblasti si vyžadají značné investice, jejichž část by bylo nanejvýš žádoucí hradit i z evropských dotačních prostředků.

■ Dosud jsme mluvili o úloze státu i o pomoci ze strany Evropské unie ve vztahu k naplňování potřeb a požadavků českého vodárenství. Ale jak je to s rolí obcí a měst jako největších vlastníků vodohospodářské infrastruktury v Česku a s jejich odpovědností za tento majetek?

Oldřich Vlasák: Odpovědnost vlastníka vodohospodářské infrastruktury spočívá především v řádné péči o jím vlastněný majetek, jeho obnovu a rozvoj. Nedílnou součástí odpovědného přístupu vlastníka je i zajištění financování obnovy jím vlastněné infrastruktury.

Zatímco investice do výstavby nové infrastruktury jsou hrazeny převážně z dotačních titulů, oprava a obnova je téměř čistě v režii vlastníka, ať už je jím město či soukromá společnost. Prakticky jediným relevantním zdrojem je pak řádně nastavená výše vodného a stočného. Bohužel se však setkáváme – především u menších obcí – s nedostatečnou tvorbou finančních prostředků na obnovu, neboť příslušná zastupitelstva v mnohem větší míře kladou důraz na co nejnižší cenu vody pro obyvatele (a zároveň své voliče) než na

odpovědný přístup k jimi spravovanému majetku obce.

Nicméně i v této oblasti jsme svědci určitého pokroku. Jedním z výsledků Benchmarkingu Ministerstva zemědělství (MZe) jsou přibližně dva tisíce rozeslaných dopisů adresovaných jednotlivým obcím, v nichž tento resort dotyčné obce upozorňuje na nedostatečnou tvorbu prostředků na obnovu a nutnost zahrnout i tuto položku do plateb za vodné a stočné.

Zvýšit cenu vody je z pochopitelných důvodů krajně nepopulární, jenže jaké jsou alternativy? Nechat dojít stav infrastruktury tak daleko, že náhlá porucha si vyžádá okamžitou investici v řádu několika ročních rozpočtů obce? Náhradní zásobování z cisteren? Kupování balených vod za pět a více korun za litr? Mimořádné státní dotace, které de facto zaplatíme my všichni?

Odpovědnost vlastníka vodohospodářské infrastruktury nespočívá v politických deklaracích, že voda z vodovodu bude stát maximálně pět haléřů za litr, ale v tom, že výhod bydlení v domech napojených na veřejný vodovod a kanalizaci si budeme užívat dnes nejen my, ale v budoucnu také naši potomci. Ale chápu, že jde o citlivé téma vyžadující změnu myšlení řady odpovědných lidí.

■ Vrátili-li se však k loňské konferenci Provoz vodovodů a kanalizací, z úst představitelů MZe na ní mj. zaznělo, že celkové množství finančních zdrojů, které by bylo třeba ročně generovat, aby nedocházelo ke zhoršení infrastruktury vodovodů a kanalizací, vychází zhruba na 15 miliard korun. Reálně se podle ministerstva pro tyto účely v Česku vytváří téměř 14 miliard korun ročně. „Je tam tedy deficit, ale ne zásadní, jak je občas prezentováno,“ prohlásil tehdy v Ostravě náměstek ministra. Jak to tedy je s podfinancováním obnovy vodovodů a kanalizací?

Miloslav Vostrý: Nedostatečná tvorba prostředků určených na obnovu vodohospodářské infrastruktury bylo v minulosti velké téma SOVAK ČR. I díky neutuchající aktivitě mého předchůdce v čele SOVAK ČR Ing. Františka Baráka se podařilo přesvědčit regulátora našeho oboru, Ministerstvo zemědělství, aby se na tuto problematiku více zaměřilo. V období let 2010–2016 došlo k navýšení souhrnných ročních prostředků určených na opravu a obnovu infrastruktury v ČR přibližně z deseti miliard na čtrnáct miliard korun. Za roky 2017 a 2018 tato roční suma bude zcela jistě ještě vyšší.

V dnešní době však případná otázka podfinancování infrastruktury nestojí na jedné souhrnné částce za celý obor, ale je nutné ji posuzovat případ od případu. Za celkovou sumu se totiž může schovat řada menších obcí, které vzhledem k velikosti spravovaného majetku tuto sumární hodnotu – ať už pozitivně, či negativně – nijak zásadně neovlivní. Dnes je mnohem důležitější se ptát, jaká procentní částka z hodnoty spravovaného majetku se ročně vydává na její opravu a obnovu. V případě řady měst, jako je například Praha, Brno, Plzeň či České Budějovice, již dnes roční

FOTO: ARCHIV

Oldřich Vlasák: Voda je v konečném důsledku jen jedna a musíme se o ni všichni podělit, což v dobách jejího nedostatku vede k nutnosti nalezení společné řeči. Dobrou platformou je meziresortní skupina VODA-SUCHO, v níž jsou zastoupeni experti z jednotlivých ministerstev, zástupců akademické obce i uživatelů vody. Po vypracování Konceptu ochrany před následky sucha pro území ČR se komise zaměřuje na sledování plnění úkolů vyplývajících z této koncepte

tempo oprav a obnovy infrastruktury výrazně přesahuje dvě procenta z hodnoty jím vlastněného vodohospodářského infrastrukturního majetku, což je více než dostatečné tempo obnovy. Bohužel však i nadále se dnes v mnoha obcích tato částka limitně blíží k hodnotě 0 %.

Souhrnně lze říci, že české vodárenství v žádném případě není podfinancováno, v řadě případů při provádění rekonstrukcí a obnovy není otázkou financování tím nejproblematičtějším faktorem. Na druhé straně je tu stále řada obcí, které otázku své budoucnosti v této oblasti vůbec neřeší.

■ Nyní, krátce před komunálními volbami (rozhovor se pořizoval v první polovině září – pozn. redakce), bývá poměrně často slyšet úvaha, že obce a města by svoji odpovědnost za svůj vodohospodářský majetek měly projevít tím, že jeho provozování převezmou do své režie...

Miloslav Vostrý: Ano, to je častá úvaha, kterou slyšíme prakticky denně. Odpovědnost – a především rozhodující pravomoc – je přitom již dnes na straně vlastníka infrastruktury, a to bez ohledu na zvolený provozní model. Pokud již dnes si vlastník neplní své povinnosti vyplývající ze zákona o vodovodech a kanalizacích, k jaké změně by mělo dojít, pokud by jím vlastněnou infrastrukturu měl začít i provozovat?

Na druhé straně jsme dnes svědky, kdy řada měst majetkově vstupuje do provozních společností. Pro příklad nemusíme jít daleko, Vodárna Plzeň, kterou jsem měl tu čest dlouhá léta vést z pozice generálního ředitele, touto transformací v nedávné době úspěšně prošla. V našem případě byla hlavním motivem nutnost splnit dotační podmínky pro nezbytnou rekonstrukci úpravní vody v Plzni na Homolce, ▶